

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

Art. I. An Episcopus jure divino sit Presbytero dignitate & potestate
superior?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

dispensavit cum bigamis, ut promoverentur ad Ordines; nam ut asserit glossa can. *Lector*, dist. 34. Martinus I. cum bigamo; ut Subdiaconus fieret, dispensavit; & Lucius Papa alium bigamum, Archiepiscopum Panormitanum creavit: Ergo bigamus non est incapax Ordinis jure divino, sed tantum Ecclesiastico.

32. Probatur secundò: Si ex aliquo Scripturæ testimonio posset deduci bigamos jure divino esse Ordinis incapaces, maxime ex illo Apostoli 1. ad Timoth. 3. *Oportet Episcopum irreprehensibilem esse, unius uxoris virum &c.* in quo præcipue opposita sententia se fundat: At hic locus solum probat, illud fuisse præceptum Apostoli; quæ autem autoritate Apostolica constituta sunt, non divini, sed humani solum juris vim obtinent; ut patet ex Canonibus Apostolorum, qui de jure solum humano & Ecclesiastico obligant; unde Summus Pontifex in illis dispensare potest, ut constat ex can. *finalis*, dist. 82. ubi dicitur quod licet Presbyter fornicarius, secundum canones Apostolorum debeat deponi, tamen juxta auctoritatem B. Pape Sylvestri, si in vitio non perduraverit, poterit cum eo dispensari, debita injuncta penitentia: Ergo bigami non sunt incapaces Ordinis jure divino, sed tantum humano, ab Ecclesia inducto.

§. II.

Solvuntur objectiones.

33. Contra primam conclusionem nullum est argumentum alicujus ponderis, sed contra secundam obicit primò Petrus à Soto: Cælestinus III. cap. 3. de bigamis, & Martinus I. can. *Si quis viduam*, dist. 5. dicunt cum bigamis non esse dispensandum, ob præceptum Apostoli 1. ad Timoth. 3. dicentis Episcopum debere esse unius uxoris virum: Ergo censent tale præceptum juris divini obligationem inducere, cum in jure humano possint dispensare Summi Pontifices.
34. Secundò obicit: Sacris initiatus, divino jure repræsentare debet conjunctionem Christi cum Ecclesia: At bigamus illam repræsentare nequit, cum carnem suam in plures divideret: Ergo divino jure est incapax Ordinis.
35. Tertiò obicit: Per Baptismum tolluntur omnes irregularitates & impedimenta ad Ordines suscipiendos, quæ sunt juris humani: Sed per Baptismum non tollitur irregularitas bigamiae in statu infidelitatis contractæ, ut dicitur can. *Acutus* dist. 26. Ergo bigamia jure divino impedit & reddit incapacem ad Ordines suscipiendos.
36. Verum hæc argumenta non adeò urgent, ut propter illa à communi sententia author ille recedere debuerit. Ad primum enim respondetur, prædictos Pontifices locis citatis solum significare voluisse, irregularitatem bigamiae fundari in præcepto Apostoli, subindeque ob reverentiam illi debitam, non esse in ea passim & sine urgenti causa dispensandum; non negare tamen quod Summi Pontifices in ea dispensare possint, ut patet ex facto ipsius Martini I. qui, ut supra retulimus, cum bigamo, ut Subdiaconus fieret, dispensavit.
37. Ad secundum nego Majorem, licet enim Christus matrimonium inter fideles evexerit ad significandam mysticam conjunctionem Christi cum Ecclesia, ut cum unica sponsa, ut constat ex illo ad Ephes. 5. *Sacramentum hoc ma-*

Agnum est, ego autem dico in Christo & in Ecclesia non tamen ad mysticam illam significationem Sacramentum Ordinis elevari, unde significatio illa non est essentialis, sed merè accidentalis: ideoque licet Ecclesia dispensare non possit, ut maritus habeat plures uxores, vel matrimonium dissolvatur, bene tamen bigamus Sacramentum Ordinis suscipiat; quoniam in divisionem suæ carnis in plures non in aptum ad significandum & repræsentandum unionem Christi cum Ecclesia, quæ unica est, ille cum defectu significationis non incidit: illam jure divino, sed tantum humano, ab Ecclesia inducto, incapacem Sacramenti Ordinis.

B. Ad tertium dico, quod licet per Baptismum tollantur omnes irregularitates quæ proveniunt ex delicto (imò illæ propriæ non tolluntur, quia non contrahuntur ab infidelibus, sed baptizato, qui Ecclesiæ legio non subijcitur) irregularitates tamen provenientes ex vitio corporis, vel ex defectu significationis, quæ sunt bigamia, non tolluntur per Baptismum. Quamvis olim acris fuerit de hoc inter Hieronymum & Augustinum controversia, assumante illo Epist. 83. ad Oceanum, negante isto in libro de bono conjugali, cui consentit Ambrosius lib. 1. de officiis cap. ultimo, & D. Thomas hic quest. 64. art. 4. ubi sic ait: *Baptismus solvit culpam, & non irregularitatem, per Baptismum tolli non potest, ut Augustinus dicit in libro de bono conjugali.*

DISPUTATIO IV.

De Episcopatu.

DE Episcopatu specialem disputationem instituimus, quia circa illum varæ occurrunt difficultates & controversiæ, articulis sequentibus discutiente & resolvende.

ARTICULUS PRIMUS.

An Episcopus jure divino sit creatus & potestate superetur?

NEGavit olim Presbyter quidam nomine Arianus, apud Augustinum hæret. 73. & Epiphanium hæret. 75. ubi hæc illius verba relata: *Quid est Episcopus ad Presbyterum? Nihil aliud, nisi ab illo. Unus est enim Ordo, & unus benedictio, & una dignitas. Imponit manus Episcopus, etiam Presbyter, dispensationem cultus divini facit Episcopus Presbyter similiter. Seder Episcopus in throno, sed etiam Presbyter. Item (teste Waldensium tomo 1. de Sacram. lib. 2. cap. 80.) docuit Wicleffus, dicent omnes Sacerdotes esse Episcopos, ac posita Sacramentum Ordinis ministrare, & plenam jurisdictionem habere in sua Parochia. Uterque autem ad hoc asserendum inductus fuit martirio, partim odio & indignatione, partim etiam avidia concepta ex repulsa quam in ambiguo Episcopatu passi erant. Acrius enim contendens de Episcopatu cum Eustathio, fuerat illi postpositus. Wicleffus autem ab Episcopatu Vigornienfi, quem ambibat, fuerat repulsum.*

Eundem errorem amplexus est Calvinus lib. 4. instit. cap. 4. num. 2. ubi similiter negat Episcopatum esse gradum Presbyteratu superiorem à Christo institutum, his verbis: Quibus ergo docendi munus injunctum erat, eos omnes nominabant Presbyteros. Illi ex suo numero in singulis civitatibus unum elegebant, cui specialiter dabant titulum Episcopi, ne ex aequalitate, ut fieri solet, dissidia nascerentur. Neque tamen sic honore & dignitate superior erat Episcopus, ut dominium in Collegas haberet; sed quas partes habet Consul in Senatu, ut referat de negotiis, sententias roget; consulendo, monendo, hortando, alius praeat; autoritate suam totam actionem regat, & quod decretum communi consilio fuerit, exequatur; id munus sustinebat Episcopus in Presbyterorum aetate. Atque id ipsum pro temporum necessitate, fuisse humano consensu inductum, fatentur ipsi Veteres. Hac Calvinus: consequenter num. 3. docens, idem semper fuisse munus Episcopi & Presbyteri, nempe Verbi & Sacramentorum dispensationi incumbere. Ut hic error refellatur, & veritas Catholica stabiliatur, sit

§. I.

Conclusio affirmativa statuitur.

Dico igitur, Episcopos jure divino dignitate & potestate esse Presbyteris superiores.

Hac veritas definitur in Concilio Constantiensi, in bulla Martini V. ubi omnes errores Joannis Wiclef damnantur. Et in Tridentino sess. 23. cap. 4. ubi sic dicitur: Sancta Synodus declarat, præter ceteros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, adhuc Hierarchicum Ordinem præcipue pertinere, & positos, sicut idem Apostolus ait, à Spiritu sancto, regere Ecclesiam Dei, eosque Presbyteris superiores esse, ac Sacramentum Confirmationis conferre, ministros Ecclesiae ordinare, atque alia pleraque peragere ipsos posse, quarum functionum potestatem reliqui inferioris Ordinis nullam habent. Et can. 7. sic definitur: Si quis dixerit, Episcopos non esse Presbyteris superiores, vel non habere potestatem confirmandi & Ordinandi, vel eam quam habent, illis esse cum Presbyteris communem, &c. anathema sit.

Eandem superioritatem Episcopi ad Presbyterum, quantum ad dignitatem, & potestatem, passim agnoscunt SS. Patres: Dionysius enim cap. 5. Ecclesiastica Hierarchia sic ait: Pontificum Ordo primus, qui purgat, illuminat, & perficit: Sub illo autem Ordo Sacerdotum purgat, & illuminat, non vero perficit; Ministrorum vero tantum purgat. Quibus verbis majorem in Episcopis potestatem, & ad plura pertinentem, agnoscit, quam in Sacerdotibus, & aliis Ecclesiae Ministris, quos etiam illis inferiores esse affirmat. Ignatius Martyr in Epistola ad Tarcentenses: Presbyteri (inquit) Episcopo subditi estote, Diaconi Presbyteris, populus Presbyteris, & Diaconis. Et in Epistola ad Philadelphios: Boni sunt Sacerdotes: sermonis Ministri; melior autem est Pontifex, cui tradita sunt sancta sanctorum, & cui soli sunt commissa secreta Dei. Clemens Romanus in canonibus Apostolorum can. 40. Presbyter & Diaconi præter Episcopum nihil agere pertinent: nam Domini populus illi commissus est, & pro animabus eorum hic redditurus est rationem. Demum Tertullianus lib. de Baptismo cap. 17. Ius habet, inquit, dandi Baptismum Summus Sacerdos, qui est Episcopus, de

Tom. V.

hinc Presbyteri, & Diaconi; non tamen sine Episcopi autoritate.

Eandem veritatem probat S. Thomas hic 4. quæst. 40. art. 4. multipliciter. In primis enim in argumento sed contra, sic discuit: Divina mysteria debent esse magis ordinata, quam humana: Sed humanorum officiorum ordo exigit, ut in quolibet officio præponatur unus, qui sit princeps illius officii, sicut præponitur militibus Dux, & inferioribus artificibus Architectus, qui princeps operis dicitur: Ergo similiter Ecclesiastica Hierarchia ordo exposcit, ut Sacerdotibus præponatur aliquis, qui sit Sacerdotum Princeps, & hic est Episcopus. Unde Dionysius loco citato de Ecclesiastica Hierarchia, in ea ait primum esse Pontificem, à quo omnis sacra potestas ad inferiores derivatur.

Deinde in corpore articuli sic arguit: Omnis potestas quæ non potest exire in actum, nisi præsuppositis quibusdam ordinationibus, dependet ab illa potestate quæ illas ordinationes facit: Atqui Sacerdos non potest absolvere & ligare nisi præsupposita Prælati jurisdictione, quæ sibi subdantur illi quos absolvit: Ergo potestas Sacerdotalis ab Episcopali dependet, & illi inferior est.

Postea in resp. ad 1. eandem veritatem demonstrat ex eo quod novum Sacerdotium ita antiquo respondere debet, ut quod Aaron & filii ejus, & Levitæ fuerunt in veteri lege, hoc in Ecclesia sint Episcopi, Presbyteri, aut Diaconi, seu reliqui Ecclesiae Ministri: ita ut Episcopi respondeant Aaron; Presbyteri filiis Aaronis, qui minores erant Sacerdotes, patri subiecti; Diaconi, & alii Ministri, Levitis, id est, aliis qui de Tribu Levitica oriundi erant, quamvis non essent filii Aaronis: At in lege veteri longe major erat potestas & jurisdictio Aaronis, quam reliquorum Sacerdotum inferiorum; ille enim poterat semel in anno ingredi sancta sanctorum, quod aliis minoribus Sacerdotibus non licebat: Ergo similiter in lege nova, Episcopus dignitate, autoritate, & potestate, cæteris præcellit Presbyteris; eique soli ut Ministro ordinario competit conferre Sacramentum Confirmationis & Ordinis, & alios Presbyteros ordinare ratione cuius potestatis Episcopi à SS. Patribus dicuntur Patrum progenitores, qui progenierant Presbyteros, qui patris officium erga fideles exercent, eos filios Dei per gratiam gignendo.

Demum S. Doctor in resp. ad 3. sic discuit: Sicut omnium rerum naturalium perfectiones præexistunt exemplariter in Deo, ita Christus fuit exemplar omnium officiorum Ecclesiasticorum; unde unusquisque Minister Ecclesiae, quantum ad aliquid gerit typum Christi; & tamen ille est superior, qui secundum majorem perfectionem Christum representat: Sacerdos autem representat Christum in hoc quod per se ipsum aliquod ministerium implevit, sed Episcopus in hoc quod alios ministros instituit, & Ecclesiam fundavit; unde ad Episcopum pertinet mancipare aliquid divini officii, quasi cultum divinum, ad similitudinem Christi, statuens: & propter hoc etiam Episcopus specialiter sponsus Ecclesiae dicitur, sicut & Christus.

Hic addo quæ scribit idem S. Doctor 2. 2. quæst. 184. art. 6. ad 2. quia veritatem Catholicam de superioritate Episcopi supra Presbyteros mirum in modum illustrant: Episcopi (inquit) principaliter habent curam ovium sue Diocesis:

SS 2

sis: Presbyteri autem Curati & Archidiaconi habent aliquas subministraciones sub Episcopis. Unde super illud 1. ad Corinth. 12. Alij opitulationes, alij gubernationes, dicit glossa, opitulationes, id est, qui maioribus ferant opem, ut Titus Apostolo; vel Archidiaconi Episcopis. Gubernationes, scilicet minorum personarum praelationes, ut Presbyteri sunt, qui plebi documento sunt. Et Dionysius dicit cap. 5. Eccles. Hierarchia, quod sicut universalem Hierarchiam videmus in Iesu terminatam: ita unamquamque functionem in proprio divino Hierarcha, id est Episcopo. Et distinct. 16. quæst. 1. cap. cunctis: Omnibus Presbyteris & Diaconibus attendendum est, ut nihil absque proprii Episcopi licentia agant. Ex quo patet quod non se habent ad Episcopum, sicut Balivi, vel Praepositi ad Regem; & propter hoc sicut in mundanis potestatibus solus Rex benedictionem solemnem accipit, alij vero per simplicem commisionem insinuantur: ita etiam in Ecclesia cura Episcopalis cum solemnitate consecrationis committitur: Cura autem Archidiaconatus & Plebanatus cum simplici inunctione: consecrantur tamen in susceptione Ordinis, scilicet antequam curam habeant.

§. II.

Solvuntur objectiones Hæreticorum.

10 Obijciunt primò Hæretici: Juxta Apostolum iidem sunt Episcopi & Presbyteri: Ergo Episcopus dignitate & potestate non est superior Presbyteris. Consequentia patet, Antecedens probatur ex illo Pauli ad Philipp. 1. Paulus & Timotheus servi Iesu Christi, omnibus sanctis qui sunt Philippis, cum Episcopis & Diaconibus. Quo loco Presbyteri dicuntur Episcopi, non enim in una urbe multi fuissent Episcopi: si Episcopi nomen summum aliquem Sacerdotem significaret. Item 1. ad Timoth. 4. dicitur: Noli negligere gratiam Dei quæ est in te, quæ data est tibi, per impositionem manuum Presbyterij, ubi Episcopatum ad quem assumptus fuit Timotheus, Apostolus vocat Presbyterium. Et Act. 20. idem Paulus vocavit, ad se majores natu Ecclesiæ, id est Presbyteros, & tamen dum eos alloquitur, Episcopos appellat, dicens: Attendite vobis & universo gregi, in quo vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos, regere Ecclesiam Dei.

11 Respondeo negando Antecedens, & ad illius probationem dico, Apostolorum tempore nomina illa Episcopus & Presbyter, communia fuisse omnibus Sacerdotibus tam majoribus, quos nunc Episcopos dicimus, quam minoribus, quos Presbyteros appellamus: licet res ipsa & potestates ac officia distincta essent; unde non mirum quod Apostolus locis citatis, Presbyteros, Episcopos, & Episcopatum ad quem fuit assumptus Timotheus, Presbyterium appellaverit; quamquam juxta multos Patres, Presbyterium ibi sumatur pro cœtu seniorum seu Episcoporum, qui novo Episcopo manus imponunt. Hæc solutio & interpretatio desumitur ex Chrysostomo homil. 1. in Epist. ad Philipenses, ubi exponens illa verba cum Episcopis & Diaconibus hæc habet: Quid hoc sibi vult, itane unius civitatis plures erant Episcopi? Nequaquam, sed hoc titulo designat Presbyteros, tunc enim temporis adhuc vocabulum erat commune.

Obijciunt secundo difficile locum Hieronymi, quo significare videtur, Episcopos non esse jure divino Sacerdotibus superiores, sed tantum ex constitutione & consuetudine Eccle-

A siæ: nam in cap. 1. Epistolæ ad Titum, citata verba, Et constituas per civitates Presbyteros, licet idem est Presbyter, qui Episcopus; & antiquam illam instituti studium in religione fuerit, & dicitur apud Paulum, Ego sum Paulus, Ego Apollo, Ego vero Christus, in omni Presbyterorum consilio Ecclesiæ gubernatorem. Postquam vero unusquisque eos quos baptizavit, suos esse putabat, non Christi, in toto orbe decessit, ut unus de Presbyteris electus superponeretur, tam ad quem omnis Ecclesiæ curaperteret, & ipsorum nomina tollerentur. Et inferioris subjectionis adduximus, ut ostenderemus apud veteres, eorum se Presbyteros & Episcopos. Sicut ergo restat, ut, se ex Ecclesiæ consuetudine, ei qui per episcopatum, esse subiectos: ita Episcopi noverint, se magis consuetudine, quam dispositionis Dominicæ veritate, Presbyteris esse majores, & in commune debere Ecclesiam regere.

Huic difficillimæ objectioni non aliter respondet Michaël Medina lib. 1. de sacrorum hominum continentia cap. 5. quam succumbendo difficultati, & concedendo reverentiam Hieronymi cum Aërianis sensisse, Episcopos non esse jure divino, sed ex consuetudine tantum & constitutione Ecclesiæ, Presbyteris superiores: quantum (inquit) ob hujus S. Doctoris reverentiam Ecclesiæ hunc errorem quem in Aërianis damnavit, in eo toleraverit, aut dissimulaverit.

C Verum hæc responsio temeritate non caret, quia non solum tanto Patri & Doctori, sed ipsi etiam Ecclesiæ injuriosa est, cui acceptionis personarum notam iniurit: cum enim (ut ait Bellarminus) Hieronymus post Aërium vixerit, ut quæso, Ecclesiæ unam atque eandem sententiam in Aërio damnavit, & in Hieronymo toleravit: Nonne Aërio potius ignoscendum fuit, qui definitionem Ecclesiæ peccasse videbatur, quam Hieronymo, qui damnatam jam hæresim sequutus est?

Respondent alij, initio nascens Ecclesiæ, omnes Presbyteros fuisse Episcopos, subindeque eorum non esse, quod Hieronymus & alij SS. Patres dixerint, eo tempore Episcopos non fuisse majores Presbyteris.

D Sed hæc solutio non valet, quia Hieronymus loco citato Presbyterorum dignitatem adversus intolentiam Diaconum tuetur conatui, eamque demonstrare nititur, ex eo quod Sacerdotalis dignitas æqualis est Episcopali, cum Episcopi (inquit) magis consuetudine, quam dispositionis Dominicæ veritate, sint majores Presbyteris, & initio nascens Ecclesiæ, communi Presbyterorum consilio, Ecclesiæ gubernarentur: Ergo non eā solum ratione cesset, primos Presbyteros fuisse pares Episcopos, quod essent etiam ipsi ve Episcopi.

E Tertiò responderet Amicus, Hieronymum in ea quidem fuisse sententia, quod Episcopus jure divino non sit Presbytero superior, sed tantum Ecclesiæ consuetudine & ordinatione; nullo tamen pacto sensisse cum Aërio quia ille negabat, etiam Ecclesiæ constitutione, Ordinem Episcopalem esse Presbyterali superiorem.

Sed hæc quoque solutio, nisi aliquid ei addatur, non satis facit: Aërius enim non ignorabat, nec negabat, secundum Ecclesiæ leges, Episcopum Presbytero esse majorem, sed jure divino pares esse affirmabat. His ergo solutionibus pretermis.

Ad objectionem respondeo, duo in Episcopi-

pali nomine & dignitate distinguenda esse, A nempe potestatem Ordinis & potestatem jurisdictionis, quæ regit & gubernat Ecclesiam sibi commissam; à qua, licet inferiori, nomen Episcopi desumptum fuit; nam *hieronymus* idem est atque inspector & curator rei cuiuspiam, & ut ait Hieronymus ipse in cap. 1. Epistola ad Titum, Episcopus est nomen officii, hoc est curationis & gubernationis. Quando ergo verbis in objectione citatis, dixit Episcopos magis consuetudine & ordinatione Ecclesie, quam dispositionis Dominicæ veritate, Presbyteris esse majores, non loquitur de Episcopatu, quantum ad potestatem Ordinis (in ea enim Episcopos esse jure divino Presbyteris superiores, manifestè agnoscitur in cap. 1. Epistola ad Titum, ubi sic ait: Quid facit Episcopus, excepta ordinatione, quod non faciat etiam Presbyter? id est facere possit) sed de potestate jurisdictionis seu regiminis Ecclesie, quam Episcopi habent supra Presbyteros; hanc enim præminetiam jurisdictionis non competere Episcopis jure divino, sed tantum Ecclesiastico, eximavit Hieronymus; idque ex parte verum est, Episcopi enim potestatem jurisdictionis non accipiunt immediate à Christo (sicut potestatem Ordinis & characteris) sed habet ab ipso Summo Pontifice, cujus est eos Ecclesiis præficere, & Dioceses illis assignare ac dividere, prout ad Ecclesie bonum expedire judicaverit. Itaque Hieronymi sententia toto cælo distat ab errore Aërii: nam in primis S. Hieronymus aperte docet, Episcopum esse majorem Presbytero, quantum ad Ordinis potestatem, quod negabat Aërius, ut constat ex Epiphania supra relato. Deinde, quantum ad potestatem jurisdictionis, Aërius non modo negabat jure divino in ea majorem esse Episcopum Presbytero, sed etiam contende-
 C debat, non rectè facere Ecclesiam, quod Episcopos Presbyteris anteponat. At S. Hieronymus, etsi jure divino agnoscere non videatur discrimen inter jurisdictionem Episcopi & Presbyteri, tamen agnoscit hoc ipsum discrimen tanquam legitime, imò & necessarium, ad vitandam schismata, ab Apostolis introductum, initio nascentis Ecclesie, eo scilicet tempore quo cœpit dici in Ecclesia: Ego sum Pauli, ego Apollo, ego autem Cephe.

ARTICULUS II.

An Episcopus sit Ordo distinctus à Sacerdotio, vel solùm ejus extensio & complementum?

20 O stendimus articulo præcedenti contra Hæreticos, Episcopatum esse gradum quandam & dignitatem in Ecclesiastica Hierarchia Sacerdotio sublimiorem, in quo conveniunt omnes Catholici, sed difficultas est & gravis controversia inter Doctores, an sit etiam Ordo distinctus à Sacerdotio, subindeque distinctus à Sacerdotali imprimat characterem, vel solùm sit extensio Sacerdotii, & excellentissimum quoddam ejus complementum? Canonista enim, præter Majores Ordines, & quatuor Minores, duos adhuc admittunt, nempe Episcopatum, & Palmarum, seu primam tonsuram.

Tom. 7.

Ex Theologis verò Durandus, Cajetanus, Petrus a Soto, Bellarminus, Valentinus, Martinus, & alii, asserunt Episcopatum esse Ordinem distinctum à Sacerdotio. Oppositum docent omnes fere antiqui Theologi, Magister sententiarum in 4. dist. 24. Littera L. S. Thomas hic quæst. 40. art. 5. Albertus Magnus, D. Bonaventura, Scotus, Richardus, Paludanus, falsò pro contraria sententia citatus, Dominicus Soto, & plures alii. Unde Azorius lib. 3. instit. parag. 1. relatà censurà Hugonis, quòd nullus nisi cæcus & inordinatus dubitet Episcopatum esse Ordinem distinctum, cum singularem à Sacerdotio ordinationem requirat, subdit hæc verba: Certè miror cur sic contra Theologos linguam laxaverit! Cæcus ergo ipsius judicio erit S. Thomas, cæcus S. Bonaventura, cæcus Scotus, Richardus, Albertus, qui sentiant Episcopatum non esse Ordinem. His omnibus adde ex Patribus Societatis Reginaldum, Henricum, Comitolum, Amicum, & alios asserentes Episcopatum non esse Ordinem à Sacerdotio distinctum. Quam sententiam probabiliter censet Suarez tomo 3. in 3. partem disp. 11. sect. 3. parag. solùm posset; eamque novissime amplexus est Illustrissimus Dominus de Mariis, Avenionensis Archiepiscopus, tomo 2. in 3. p. quæst. 40. supplem. art. 5. cap. 3. conclus. 2. ubi docet quod Ordo Episcopalis non differt à Sacerdotio, per hoc quod dum Sacerdos in Episcopum consecratur, imprimatur in anima illius novus character, sed per hoc quod præexistens extenditur & perficitur; subindeque censet Episcopatum non esse Ordinem distinctum à Sacerdotio, sed ipsius Sacerdotii extensionem & complementum.

§. I.

Hæc sententia ut probabilior eligitur.

D ico igitur, Episcopatum non esse Ordinem distinctum à Sacerdotio, sed ipsius Sacerdotii extensionem, & excellentissimum ejus complementum.

21 Probatur primò autoritate Petri Damiani opusc. 6. cap. 15. hæc scribentis: Ad instar septem donorum Spiritus sancti, septem sunt Ordines Ecclesiæ dignitatis. Quod autem in omnibus gradibus adhuc & alij præferantur, ut sunt Patriarche, Archiepiscopi, vel Episcopi, non tam novus Ordo suscipi, quam in eodem Sacerdotio ipsi videntur excellentius sublimari. Quo nihil clarius & expressius in favorem nostræ conclusionis dici potest.

22 Probatur secundo ex Tridentino sess. 23. cap. & can. 2. ubi non nisi septem recenset Ordines, incipiendo à Sacerdotio, ut à supremo, nullà mentione factà Episcopatus: At si consecratio Episcopalis esset Ordo distinctus à Sacerdotio, eique superior, non debuisset Concilium recensendo Ordines, istum prætermittere, nec incipere à Sacerdotio, ut à supremo, sed ab Episcopatu: Ergo Concilium censet, consecrationem Episcopalem non esse Ordinem distinctum à Sacerdotio, sed duntaxat ejus extensionem & complementum.

23 Nec refert quod cap. 4. & can. 6. definiat esse in Ecclesia Hierarchicum ordinem, divinà ordinatione institutum, ad quem præcipue pertinent Episcopi: Nam hic per ordinem Hierarchicum

§. II.

Conci.